

ПРОГРАМА

фахових вступних випробувань (співбесіди)

з іноземцями, які здобули ОС «Бакалавр за ступенем вищої освіти «Магістр»
на спеціальність **201 «Агрономія»** за освітньою програмою «Агрономія»

I. Пояснювальна записка

У межах цієї спеціальності студенти проходять теоретичну і практичну підготовку з метою одержання науково – обґрунтованих високих врожаїв сільськогосподарських культур при оптимально можливих мінімальних затратах праці і матеріальних ресурсів. Вони знайомляться з технологічними процесами виробництва екологічно чистої рослинницької продукції. Програма підготовки спеціалістів передбачає вивчення теоретичних і практичних основ високоефективного екологічно збалансованого ландшафтного землеробства, методів відтворення родючості ґрунтів і захист їх від ерозії.

Студенти отримують додаткову поглиблену підготовку як в галузі загальної екології так і по прикладним її аспектам з врахуванням світового досвіду виробництва екологічно-чистої сільськогосподарської продукції. Потреба у фахівцях за даною спеціалізацією в Україні з кожним роком збільшується в зв'язку з вступом до Всесвітньої організації торгівлі та курсом на євроінтеграцію.

Передбачає підготовку спеціалістів з найбільш перспективного і нового напрямку сільськогосподарської діяльності – оперування модифікаційними рослинами, що дозволяє оволодіти знаннями з одержання генетично модифікованих організмів, визначення переваг їх порівняно із звичайними сортами, гібридами, можливість їхнього практичного використання, особливості вирощування та застосування отриманої продукції.

Основні напрямки підготовки фахівців– селекція і насінництво, технологія вирощування, зберігання і переробка картоплі; насінництво зернових колосових культур, сортознавство сільськогосподарських культур, технологія вирощування овочевих культур, тепличне господарство.

Оволодіння теоретичними основами агрохімічного забезпечення та обслуговування сільськогосподарських підприємств, товаровиробника, формування навичок із дослідження та застосування засобів хімізації у технологічних процесах вирощування сільськогосподарської продукції, збереженні та підвищенні родючості ґрунтів з урахуванням природних умов, ринку виробництва, застосування агрохімікатів і послуг сфери сервісу, оволодіння новітніми технологіями використання агрохімікатів та вирощування сільськогосподарських культур, здійснення контролю стану ґрунтів і результатів застосування засобів хімізації.

Студенти отримують поглиблені знання з товарознавства рослинницької продукції з основами стандартизації, технології зберігання і переробки зерна(хлібопечення, виробництво круп та макаронних виробів, переробки технічних культур, овочів та плодів).

II. Зміст програми

Дисципліна 1. Фізіологія рослин

Мета дисципліни – формування у студентів необхідних знань про основні закономірності життєвих функцій рослини, структурно-функціональну організацію рослин різних екологічних груп, формування вміння підвищувати якість продукційного процесу сільськогосподарських культур шляхом впливу на головні фізіологічні процеси рослинного організму.

Основні завдання дисципліни – вивчити основні теоретичні і практичні положення з фізіології сільськогосподарських рослин, принципи управління ростом і розвитком культурної рослини, фактори формування оптимальної структури посіву з метою отримання високих врожаїв.

Перелік знань та практичних навичок по закінченню вивчення дисципліни:

Студенти повинні знати : зміст і завдання фізіології як фундаментальної біологічної науки; особливості морфології, фізіології рослинної клітини; види транспорту речовин в рослинній клітині; загальні закономірності метаболізму рослин; роль і різноманітність ферментів; значення білкових речовин для повноцінного розвитку рослинного організму; особливості хімічної будови ферментів, ліпідів, вуглеводів; закономірності та особливості обміну вуглеводів; закономірності та особливості обміну ліпідів; закономірності та особливості обміну органічних кислот; закономірності та особливості обміну білків; види вітамінів, які синтезуються в рослинних організмах та їх практичне значення для людини; дихання: його роль та хімізм; різноманітність шляхів дихання рослин.

Студенти повинні уміти: досліджувати явище плазмолізу в клітині епідермісу цибулі; визначати осмотичний потенціал клітинного соку; визначати всисну силу клітин картоплі; визначати хімічний склад речовин в рослинних тканинах; визначати активність ферменту каталаза в рослинних об'єктах; проводити якісні реакції на моно-, ди-, і полісахариди; проводити якісні реакції на білки; визначати інтенсивність дихання рослин; визначати дихальний матеріал; розраховувати коефіцієнт дихання.

Література

1. Злобін Ю.А.. Курс фізіології і біохімії рослин. - Суми: Унів. книга, 2004. - 464 с.
2. Скляр В.Г. Екологічна фізіологія рослин / В.Г. Скляр. – Суми: Університетська книга, 2015. – 271 с.
3. Лукаткин А. С. Избранные главы экологической физиологии растений / А. С. Лукаткин. – Саранск : Изд-во Мордов. ун-та, 2005. – 86 с.
4. Макрушин М. М. Фізіологія рослин / Макрушин М. М., Макрушина Є. М., Петерсон Н. В., Мельников М. М. – Вінниця : Нова Книга, 2006. – 416 с.
5. Мусієнко М. М. Фізіологія рослин / М. М. Мусієнко. – К. : Фітосоціоцентр, 2001. – 392 с.
6. Саловарова В. П. Введение в биохимическую экологию : учебное пособие / Саловарова В. П., Приставка А. А., Берсенева О. А. – Иркутск : Изд-во Иркут. гос. ун-та, 2007. – 159 с.
7. Чекалин С. В. Расселение и холодоустойчивость древесных растений Евразии : в 2 т. / Чекалин С. В., Ситпаева Г. Т., Масалова В. А. – Алматы, 2012. – Т. 1. – 184 с. ; Т. 2. – 132 с.

Дисципліна 2. Агрофармакологія

Мета дисципліни - навчити студентів правильно, раціонально і безпечно застосовувати пестициди, щоб мінімізувати або і виключити негативний вплив на людину, корисних тварин та навколишнє середовище.

Завдання дисципліни - Вивчити: асортимент засобів захисту, особливо тривалої реєстрації, у чинному переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні; механізм токсичної дії пестицидів і агрохімікатів; фактори, що впливають на токсичність пестицидів та їх взаємовплив; новітні спеціалізовані машини і технології застосування засобів захисту, а особливо ті, що сприяють уникненню ризиків для людей і довкілля у разі застосування пестицидів.

Студенти повинні знати : основи агрономічної токсикології, властивості хімічних засобів захисту рослин, їх переваги та недоліки, особливості та регламенти застосування, методи контролю якості пестицидів та різних способів їх застосування.

Студенти повинні уміти: правильно підбирати пестициди, опрацьовувати систему їх застосування в господарстві з урахуванням технології вирощування культури, визначати потребу господарства у фіто фармакологічних засобах, засобах індивідуального захисту робітників, машин для застосування пестицидів, володіти навичками аналізу пестицидів та надавати першу допомогу в разі отруєнь.

Література

1. Інтегровані системи захисту рослин. Методичні вказівки по виконанню курсової роботи для студентів зі спеціальності 8.130102 – „Агрономія” / Укл. А.К. Мішньов, В.М. Деменко, О.В. Ільченко. – Суми: СНАУ, 2006. – 63 с.
2. Косилович Г. О., Завірюха П. Д., Голячук Ю. С., Агрофармакологія. Хімічний захист рослин : практикум.- Львів : Камула, 2014.-.160 с.,іл.
3. Науменко С. І. НЗ4 Практикум із фітофармакології : Навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2015.-314 с.
4. Фітофармакологія: Підручник / за ред. професорів М.Д. Євтушенко, Ф.М. Марютина. - К .: Вища освіта, 2004.- 432с.
5. Перелік пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні. К .: Юнівест Маркетинг., 2003.
6. Науково обгрунтована система ведення сільського господарства Сумської області. – Суми: ВАТ “САД”, видавництво “Козацький вал”, 2004. – 662 с.
7. Агротехнический метод защиты растений: / [Чулкина В.А., Торопова Е.Ю, Чулкин Ю.И. и др.] ; под ред. А.Н. Каштанова. – М.: ИВЦ “МАРКЕТИНГ”, Новосибирск: ООО «Издательство ЮКЭА», 2000. – 336 с.

Дисципліна 3. Ентомологія

Мета дисципліни – здобуття студентами теоретичних та практичних знань щодо морфології, біології, екології комах, їх шкодочинності та методів захисту сільськогосподарських культур.

Основні завдання дисципліни – вивчити теоретичні основи дисципліни, видовий склад шкідників, методи захисту рослин для регулювання комах-фітофагів в посівах та насадженнях сільськогосподарських культур до невідчутного господарського рівня.

Студенти повинні знати : роль предмета „Ентомологія” у формуванні агронома, завдання та зв’язок з іншими дисциплінами; втрати від шкідників сільськогосподарських культур в Україні та за кордоном; сучасну структуру служби захисту рослин в Україні; загальну характеристику груп тварин, які завдають шкоди сільськогосподарським рослинам; заходи захисту культур, що найбільш пошкоджуються та специфіка їх застосування; основні багатодні та спеціалізовані шкідники зернових культур за зонами, періодом росту та розвитком культур, інтегрований захист злакових культур від шкідників; загальну характеристику шкідників зернобобових та кормових бобових культур; роль багатодних та спеціалізованих шкідників у пошкодженні буряків; загальну характеристику шкідників картоплі, соняшнику, льону, та їх видовий склад по періодах вегетації; характеристику шкідників овочевих та технічних хрестоцвітих культур; загальну характеристику шкідників плодово-ягідних культур, зв’язки шкідників з дикорослими плодовими і лісовими насадженнями; видовий склад шкідників по періодах росту та розвитку плодових, ягідних культур та виноградної лози; специфіку заходів захисту саджанців у розсадниках та дерев у садах; характеристику шкідників зерна при зберіганні та шляхи проникнення їх у місця зберігання зерна, специфічність умов розвитку; профілактичні та винищувальні заходи проти комірних шкідників.

Студенти повинні уміти: добирати та застосовувати інсектициди для захисту посівів зернобобових та кормових бобових трав, цукрових буряків, технічних, овочевих, плодово-ягідних культур; встановлювати видовий склад багатодних та спеціалізованих шкідників однорічних та багаторічних бобових трав, цукрових буряків, картоплі, соняшнику, льону, овочевих, плодових та ягідних культур за визначальними таблицями, колекціями шкідників та гербарієм пошкоджених рослин; визначати за колекцією шкідників зерна та продукції його переробки їх видовий склад.

Література

1. Довідник із захисту рослин / [Бублик Л. І., Васечко Г. І., Васильєв В. П. та ін.]; за ред. М. П. Лісового. – К.: Урожай, 1999. – 774 с.
2. Карантинні шкідники та хвороби рослин /Б. М. Супіханов, В. І. Левченко, В. М. Івченко та ін. – ВАТ „СОД”, Козацький вал, 2004. – 184 с.
3. Мовчан О. М. Карантинні шкідливі організми. Частина 1. Карантинні шкідники. – К.: Світ, 2002. – 288 с.
4. Оптимізація інтегрованого захисту польових культур : Довідник / [Ю. Г. Красиловець, В. С. Зуза, В. П. Петренкова, В. В. Кириченко та ін.] ; за ред. В. В. Кириченка, Ю. Г. Красиловця. – Харків : Магда LTD, 2006. – 252 с.
5. Рубан М. Б. Практикум із сільськогосподарської ентомології : навч. посіб. / М. Б. Рубан, Я. М. Гадзало; за ред. М. Б. Рубана. – К. – Арістей, 2009. – 472 с.
6. Рубан М. Б. Шкідники овочевих і плодово-ягідних культур та заходи захисту від них : навч. посіб. для аграр. вищ. закладів I-IV рівнів акредитації з напрямку «Агрономія» / Рубан М. Б., Гадзало Я. М., Бобось І. М. – К.: Урожай, 2004. – 264 с.
7. Сільськогосподарська ентомологія / [Байдик Г. В., Білецький Є. М., Білик М. О. та ін.]; за ред. Б. М. Литвинова, М. Д. Євтушенка. – К.: Вища освіта, 2005. – 551 с.
8. Сільськогосподарська ентомологія / [Рубан М. Б., Гадзало Я. М., Бобось І. М. та ін.]; за ред. М. Б. Рубана. – К.: Арістей, 2007. – 520 с.

Дисципліна 4. Фітопатологія

Мета дисципліни – метою навчальної дисципліни є формування у студентів професійних знань та умінь щодо визначення хвороб сільськогосподарських культур, видового складу збудників та ареалів поширення, діагностичних ознак прояву хвороб на різних органах рослин, впливу біотичних і абіотичних факторів середовища на розвиток хвороби, джерела та місця резервування інфекції, заходів захисту від окремих хвороб і хвороб окремої культури.

Основні завдання дисципліни – Основними завданнями вивчення дисципліни “Фітопатологія” є вивчення основних симптомів прояву хвороб сільськогосподарських рослин та розробка системи захисту від них.

Студенти повинні знати : Предмет та завдання фітопатології. Особливості патогенезу в ураженій рослині. Хвороби не інфекційного та паразитарного походження. Збудників хвороб рослин. Екологію і динаміку інфекційних хвороб рослин. Методи фітопатології, діагностики та обліку хвороб. Хвороби зернових культур. Хвороби зернобобових культур та багаторічних бобових трав. Систему з обмеження розвитку та поширення хвороб різних культур. Хвороби технічних культур та картоплі, овочевих культур, плодових і ягідних культур. Систему з обмеження розвитку та поширення хвороб різних культур.

Студенти повинні уміти: Діагностувати хвороби за симптомами. Визначати вірози, мікози, бактеріози та квіткових паразитів. Ідентифікувати збудників зернових, зернобобових культур та багаторічних бобових трав. Розробляти сучасні системи з обмеження розвитку хвороб різних культур. Ідентифікувати збудників технічних культур та картоплі, овочевих культур, плодових і ягідних культур. Розробляти сучасні системи з обмеження розвитку хвороб різних культур.

Література

1. Марютін Ф.М. Фітопатологія: Навчальний посібник / Ф.М. Марютін, В.К. Пантелєєв, М.О. Білик; за ред. Ф.М. Марютіна. - Харків: Еспада, 2008. - 552 с.
2. Пересипкін В.Ф. Сільськогосподарська фітопатологія. Підручник. — К.: Аграрна освіта, 2000. — 415 с.
3. Фітопатологія : підруч. для підгот. бакалаврів напряму 6.090101 "Агрономія" у вищ. аграр. навч. закл. II-IV рівнів акредитації / І. Л. Марков [та ін.] ; за ред. канд. біол. наук, проф. І. Л. Маркова ; Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. - Київ : Фенікс, 2015. - 455 .
  1. Стратегія і тактика захисту рослин. Т. 1 Стратегія / під редакцією академіка НААН України, доктора біологічних наук, професора В.П.Федоренка. - К.: Альфа-стевія, 2012. - 500 стор. (Інтенсивне землеробство). Монографія.
  2. Стратегія і тактика захисту рослин: [монографія]. - Київ : Альфа-стевія, 2012 . - (Серія "Інтенсивне землеробство"). Т. 2 : Тактика / [В. П. Федоренко, І. Л. Марков, Є. Ю. Мордерер] ; під ред. акад. НААН України В. П. Федоренка. - 2015. - 784, [4] с. : іл., табл. - Бібліогр.: с. 773-775.
  3. Косилович Г. О. Інтегрований захист рослин : навч. посіб. / Г. О. Косилович, О. М. Коханець. – Львів : Львівський національний аграрний університет, 2010. – 165 с.

Дисципліна 5. Землеробство

Мета дисципліни – формування у студентів знань і умінь з наукових основ землеробства, сучасних екологічно безпечних та економічно доцільних заходів захисту сільськогосподарських культур від бур'янів, проектування раціональних сівозмін, систем ресурсозберігального обробітку ґрунту та протиерозійних заходів, особливостей ведення систем промислового, ґрунтозахисного, екологічного, біологічного (органічного) землеробства

Основні завдання дисципліни – вивчення факторів життя рослин, основних законів землеробства, агробіологічних особливостей бур'янів, вимог культур до попередників та особливостей обробітку ґрунту.

Студенти повинні знати: наукові основи та закони землеробства; фактори життя рослин та методи регулювання їх у землеробстві; показники родючості ґрунту, їх регулювання та шляхи відтворення родючості ґрунту; наукові основи сівозмін, принципи їх проектування та освоєння; наукові основи, заходи, способи та системи обробітку ґрунту; агротехнічні вимоги до сівби сільськогосподарських культур і заходи догляду за посівами; види ерозії та дефляцію ґрунту і заходи щодо їх запобігання.

Студенти повинні уміти: використовувати закони землеробства у виробництві; визначати та регулювати основні агрофізичні показники родючості ґрунту; визначати видовий склад бур'янів, планувати і здійснювати систему заходів захисту сільськогосподарських культур від них; розробляти структуру посівних площ, складати схеми сівозмін та впроваджувати їх у виробництво; розробляти інформаційно-логічні моделі забур'яненості поля та обробітку ґрунту під окремі сільськогосподарські культури в різних ґрунтово-кліматичних умовах; планувати і проводити заходи і системи ресурсозберігаючого і ґрунтозахисного обробітку ґрунту, агротехнічні заходи щодо сівби і догляду за посівами сільськогосподарських культур; здійснювати агротехнічні заходи захисту ґрунту від ерозії; розробляти та впроваджувати основні ланки адаптивних систем землеробства, в тім числі і для конкретного господарства.

Література

1. Загальне землеробство: Підручник / За ред. В.О. Єщенка. – Вища освіта, 2004. – 336 с.
2. Рубін С.С. Землеробство / С.С. Рубін, А.Г. Михайловський, В.П. Ступаков. – К.: Вища школа., 1980. – 245 с.
3. Гордієнко В.П. Землеробство / В.П. Гордієнко, О.М. Геркіял, В.П. Опришко. – К.: “Вища школа”, 1991. – 198 с.
4. Землеробство: Підручник. 2-ге вид. перероб. Та доп. / За ред. В.П. Гудзя. —К.: Центр учбової літератури, 2010 - 464с.
5. Практикум із землеробства / За ред.. М.С. Кравченка – К.: “Мета”, 2003. – 318 с.
6. Тлумачний словник із загального землеробства / За ред В.П. Гудзя – К.: Аграрна наука, 2004. – 224 с.
7. Веселовський І.В. Атлас-визначник бур'янів / І.В. Веселовський, Ю.П. Манько, А.К. Лисенко. – К.: Урожай, 1988. – 72с.
8. Статті за тематикою лекцій в журналах «Земледелие», «Пропозиція», «Зерно», «Агробізнес Україна», «Агробізен сьогодні», «Аграрний тиждень. Україна», «Агро Перспектива» та ін. за останні 3 роки.

Дисципліна 6. Грунтознавство

Мета дисципліни – формування у студентів базових знань про ґрунт (його складу, властивостей, ґрунтових режимів, процесів, генезису), про класифікацію ґрунтів, ґрунтову різноманітність, використання.

Основні завдання дисципліни – отримали знання про: - геологічні процеси, які формують рельєф земної кори; ґрунтознавство як фундаментальної природно-наукової дисципліни, про ґрунт як особливе природне тіло, законах його розвитку; - морфологічні ознаки ґрунтового профілю; - різноманітність та географічну закономірність розповсюдження ґрунтів; роль ґрунту у функціонуванні біогеоценозів і біосфери в цілому.

Студенти повинні знати : геологічну будову Землі, поняття первинних та вторинних мінералів, способів їх утворення, основні представники класів мінералів; магматичні, метаморфічні та осадові породи, їх структуру, текстуру, умови залягання, використання в народному господарстві; гіпергенез, ендегенні процеси; задачі та методи ґрунтознавства; принципи та фактори ґрунтоутворення в різних географічних зонах; класифікацію механічного складу та значення кожної фракції (мінералогічний склад); чотири компоненти органічної частини ґрунту, їх хімічна складова та значення; склад та значення гумусу; принципи вбирної здатності ґрунтів; визначення кислотності, лужності та буферності ґрунтів, водний режим ґрунту, охарактеризувати його за допомогою коефіцієнта Висоцького; фізичні та фізико-механічні властивості ґрунту; значення та склад ґрунтового розчину; визначення видів родючості ґрунту, причини радіоактивності ґрунтів; класифікацію ґрунтів, підзолистий та болотний процеси ґрунтоутворення; особливості формування ґрунтів в зоні Полісся; знати дерновий та солонцевий процеси, особливості ґрунтів Лісостепу, Степу та гірських районів Криму та Карпат, заходи щодо підвищення їх родючості; види родючості.

Студенти повинні уміти: визначати основні представники класів мінералів, метаморфічних, магматичних та осадових порід, використовувати знання щодо їх діагностичних ознак; відбирати ґрунтові зразки в польових умовах, підготувати їх до аналізу, визначити механічний склад ґрунтового зразку, вміст гумусу, поріг коагуляції колоїдів; визначати щільність ґрунту, польову вологість, вміст гігроскопічної вологи, рН та гідролітичну кислотність; описувати профілі дерново-підзолистих, дерново-карбонатних, оглеєних, болотних та сірих лісових ґрунтів, рекомендувати заходи по підвищенню родючості; визначати чорноземи типові, опідзолені, реградовані, звичайні, південні, каштанові ґрунти, солончаки, солоді та солончаки, рекомендувати заходи щодо підвищення їх родючості.

Література

1. Грунтознавство // За ред. Д. Г. Тихоненка. – К. : Вища освіта. – 2005. – 703 с.
2. Грунтознавство з основами геології / М. В. Капштик, Н. Р. Петренко [та ін.]. – К. : Оранта, 2005. – 648 с.
3. Ґрунти України : властивості, генезис, менеджмент родючості : навчальний посібник / [В. І. Купчик, В. В. Іваніна, Г. І. Нестеров та ін.] / За ред. В. І. Купчика. – К. : Кондор, 2007. – 414 с.
4. Назаренко І. І. Грунтознавство : навч. посібник / І. І. Назаренко, С. М. Польчина, В. А. Нікорич. - Чернівці, Книги – ХХІ, 2003. – 400 с.
5. Полевой определитель почв / Под ред. Н. И. Полупана, Б. С. Носко. – К.: Урожай, 1981. – 320 с.
6. Практикум з ґрунтознавства : навчальний посібник / За ред. Д. Г. Тихоненка. – 6-е вид., перероб. і доп. - Харків : Майдан, 2009. – 447 с.
7. Розанов Б. Морфология почв: учебник для высшей школы / Б. Розанов. – М.: Академический проект, 2004. – 432 с.
8. Тихоненко Д. Г. Геологія з основами мінералогії : навч. посібник / Д. Г. Тихоненко, В. В. Дегтярьов, М. А. Щуковський, А. Г. Язикова, Л. Л. Величко, В. С. Тарара. – К.: Вища освіта, 2003. – 287 с.

Дисципліна 7. Агрохімія

Мета дисципліни – формування у студентів міцних знань та умінь із раціонального використання органічних добрив та хімічних меліорантів для забезпечення високої врожайності сільськогосподарських культур, відтворення родючості ґрунтів, збереження навколишнього природного середовища та оволодіння сучасними методами аналізу в системі ґрунт – рослина – клімат – добриво.

Основні завдання дисципліни – вивчення кругообігу речовин у землеробстві, розроблення заходів впливу на біологічні і хімічні процеси, що відбуваються в ґрунті і рослинах, вивчення способів застосування добрив з метою їх найефективнішого використання для підвищення родючості ґрунтів.

Студенти повинні знати : сучасне уявлення про механізм надходження поживних речовин і їх засвоєння рослинами, фізіологічну роль кожного елементу для рослин, а також мати поняття про види вбирної здатності ґрунту, вбирну ємність і буферність ґрунту в процесах взаємодії з добривами, про визначення потреби ґрунту в проведенні хімічної меліорації, про роль органічних добрив в збереженні і підтриманні бездефіцитного балансу гумусу в ґрунті, а також мати поняття про технологію зберігання і застосування гною та цінність соломи і зелених добрив в збереженні і підвищенні родючості ґрунту, про способи їх застосування, класифікацію добрив, взаємодію їх з ґрунтово-вбирним комплексом, особливості застосування мінеральних добрив, назвати способи підвищення ефективності мінеральних добрив, про вплив їх на величину і якість врожаю, науково – теоретичні основи системи застосування добрив, класифікацію методів визначення норм добрив під с.-г. культури і особливості використання добрив під окремі культури, а також мати поняття про вплив добрив на навколишнє середовище.

Студенти повинні уміти: відібрати зразки рослин і ґрунту для агрохімічного аналізу, визначити вміст доступних форм елементів живлення в ґрунті, розрахувати запаси елементів живлення в ґрунті, визначити потребу господарства в органічних добривах і запропонувати шляхи насичення ними полів сівозмін, розпізнавати мінеральні добрива за органолептичними ознаками, розпізнавати добрива за якісними реакціями, робити розрахунки визначення норм добрив в діючій речовині і фізичній вазі; розробити систему застосування добрив для конкретного господарства, визначити потребу с.-г. культур в добривах, розподілити внесення добрив по строкам, дати енергетичну і агрономічну оцінку запропонованій системі удобрення.

Література

1. Господаренко Г. М. Агрохімія : Підручник / Г. М. Господаренко. – К. : ТОВ «СІК ГРУПІ Україна», 2015. – 406 с.
2. Шевчук М. Й. Агрохімія : Підручник / М. Й. Шевчук, С. І. Веремеєнко, В. І. Лопушняк. – Луцьк : Надстир'я, 2012. – 468 с.
3. Господаренко Г. М. Система застосування добрив : Навч. посібник / Г. М. Господаренко. – К. : ТОВ «СІК ГРУПІ Україна», 2015. – 332 с.; іл.
4. Геркіял О. М. / Агрохімія : Навчальний посібник / О. М. Геркіял, Г. М. Господаренко, Ю. В. Коларьков. – Умань, 2008. – 300 с.
5. Городній М. М. Агрохімія : Підручник / М. М. Городній. – К. : Арістей, 2008. - 936 с.
6. Лихочвор В. В. Мінеральні добрива та їх застосування / В. В. Лихочвор. – Львів : НВФ «Українські технології», 2008. – 312 с.
7. Марчук І. У. Добрива та їх використання : Навч. посібник / І. У. Марчук, В. М. Макаренко, В. Є. Розстальний та ін. – К. : Арістей, 2013.

Дисципліна 8. Овочівництво

Мета дисципліни – здобуття студентами теоретичних знань та оволодіння технологічними прийомами вирощування овочевих культур з забезпеченням максимальної реалізації біологічного потенціалу урожайності.

Основні завдання дисципліни – вивчення стану і перспектив розвитку овочівництва в Україні і за кордоном, сучасних тенденцій та напрямків овочівництва; вивчення біологічних особливостей овочевих культур і способів їх розмноження; вивчення технологій вирощування високого товарного врожаю овочевих культур з метою одержання екологічно чистої продукції з мінімальними затратами праці в зональному розрізі; забезпечення організації конвеєрного виробництва свіжої товарної високо вітамінної овочевої продукції протягом року для харчування людини; забезпечення захисту рослин від бур'янів, шкідників і хвороб, як основної умови для виробництва високих і сталих врожаїв овочевих рослин

Студенти повинні знати: біологію овочевих культур. Класифікацію та походження. Вимоги до умов навколишнього середовища та їх оптимізація у відкритому і закритому ґрунті. Ботанічну класифікацію та групування овочевих рослин. Вимоги овочевих культур до умов вирощування і методи їх регулювання. Загальні питання технології виробництва овочів. Сівозміни. Систему обробітку ґрунту. Способи розмноження та сівба овочевих рослин. Метод розсади. Способи вирощування овочевих культур. Технології вирощування високоякісного товарного врожаю овочевих культур, його допустимо екологічно чистої продукції в державних, орендних, фермерських, селянських господарствах. Управління системою захисту рослин від бур'янів, шкідників і хвороб з метою впровадження новітніх технологій одержання високоякісної товарної, екологічно допустимої овочевої продукції.

Студенти повинні уміти: визначати вимоги культур до навколишнього середовища, розпізнавати посівний матеріал овочевих культур. Складати овочеві сівозміни. Розраховувати норму висіву овочевих рослин. Розробляти агротехнічний план вирощування овочів в відкритому ґрунті, складати потребу в насінні, добривах, пестицидах, паливі, тарі та інших матеріально-технічних засобах при вирощуванні овочевих культур

Література

1. Андрюшко А.Ю. Сучасні технології виробництва та маркетингу сільськогосподарських культур / А.Ю. Андрюшко, С. В. Бочаров, О.І. Варові, Ю.І. Сологуб. – К., 2002. – 301 с.
2. Гіль Л. С. Современное промышленное производство овощей и картофеля с использованием систем капельного орошения и фертигации / Л. С. Гиль, В.И. Дяченко, А. И. Пашковский, Л. Т. Сулима. – К.: Рута, 2007. – 315 с.
3. Гіль Л. С. Фертигация – орошение с использованием растворимых удобрений в системах капельного полива / Л. С. Гиль. – К.: Етнос, 2005. – 234 с.
4. Гіль Л.С. Сучасні технології овочівництва закритого та відкритого ґрунту : навчальний посібник / Л. С. Гіль, А. І. Пашковський, Л. Т. Суліма. – Вінниця: Нова книга, 2008. – 364 с.
5. Лапа О. М. Сучасні технології вирощування і захисту овочевих культур / О. М. Лапа, В.Ф. Дрозда, А.І. Гоголев. - К.: Вища школа, 2004. – 265 с.
6. Полковніков Г. О. Овочівництво / Г. О. Полковніков. // Зошит з лабораторно – практичних занять для студентів агрономічного факультету. – Суми. СДАУ, 2000.- 21 с.
7. Каталог сортів рослин придатних для поширення в Україні. – К.: Алефа, 2010.- 230 с.ІІІ.
- 8.2. Сологуб Ю.І., Андрюшко А.Ю. та інш. Досвід виробництва та маркетингу овочів в Україні. / Ю.І. Сологуб, А.Ю. Андрюшко. – Київ, - 2006.

Дисципліна 9. Селекція і насінництво

Мета дисципліни – засвоєння студентами знань про сучасні досягнення селекційних досліджень, основні завдання і напрями селекції рослин, формування у студентів знань та умінь з наукових основ селекції та насінництва генотипів (сортів, гібридів, ліній) польових культур, а також із проведенням сортового контролю для отримання високих урожаїв у господарствах за інтенсивного вирощування сільськогосподарських культур.

Основні завдання дисципліни - теоретична і практична підготовка студентів з історії розвитку і сучасних досягнень селекційно-насінницьких досліджень, з основними завданнями і напрямками селекції та насінництва, генетичними основами селекції рослин, використанням поліплоїдії, анеуплоїдії, гаплоїдії, мутагенезу, гетерозису та біотехнології в селекції рослин, методами добору, засвоєння теоретичних основ насінництва: сортових якостей та врожайних властивостей насіння, залежності рівня врожайності від якості насіння, різноякісність насіння та її значення, причинами погіршення сортів, принципами і особливостями зональної організації насінництва, організацією ведення промислового насінництва, особливостями насінництва окремих культур та зберігання насінневих фондів

Студенти повинні знати: Класифікацію сортів за походженням і способами створення. Вимоги виробництва до сорту. Роль вихідного матеріалу в селекції рослин. Схему селекційної роботи з перехреснозапильними культурами. Теоретичні основи насінництва: сортові якості та врожайні властивості насіння. Залежність рівня врожайності від якості насіння. Види різноякісності насіння та її значення. Причини погіршення сортів. Сортозаміну і сортооновлення. Принципи і особливості зональної організації насінництва. Організацію ведення промислового насінництва. Відзнакові принципи промислового насінництва. Поняття про страхові і перехідні фонди насіння. Екологічні основи насінництва. Особливості насінництва окремих культур. Виробництво гібридного насіння різних типів гібридів. Організацію зберігання насінневих фондів

Студенти повинні уміти: Проводити аналіз природно-кліматичних та екологічних факторів зони вирощування. Визначати фактори підвищення продуктивності й забезпечення стійкого землеробства. Вміти створювати моделі майбутнього сорту. Знати особливості розрахунку потенційної врожайності за вологозабезпеченістю, біокліматичним потенціалом, родючістю ґрунту. Давати аналіз селекційно-цінних ознак сортів на перспективу. Визначити основні генетичні особливості рослини, які впливають на продуктивність сорту. Знати основні вимоги виробництва до майбутніх сортів, максимально наближених до ідеальних. Розробляти параметри селекційно-цінних ознак моделі сорту. Проводити на високому рівні індивідуальний, масовий та клоновий добори. Володіти методикою оцінки селекційного матеріалу за різними напрямками селекції. Визначити посівні, сортові та врожайні властивості насіння. Визначити основні категорії різноякісності насіння. Визначити основні причини погіршення сортів у процесі їх виробничого використання. Визначити ефективність використання нового більш продуктивного сорту. Розраховувати потребу в насінні й насінницьких площах польових культур для умов господарства.

Література

1. Гаврилюк М.М. Основи сучасного насінництва / М. М. Гаврилюк ; УААН.-К.: ННЦІАЕ, 2004. -256 с.
2. Макрушин М. М. Насінництво (методологія, теорія, практика) : підручник / М. М. Макрушин, Є. М. Макрушина ; ред. М. М. Макрушин. - 2-ге вид. доповн. і перебл. - Сімферополь : ВД "Аріал", 2012. - 536 с.
3. Молоцький М. Я. Селекція та насінництво польових культур : практикум / М. Я. Молоцький, С. П. Васильківський, В. І. Князюк. - 2-ге вид., переробл. і доповн. - Біла Церква : Білоцерк. нац. аграр. ун-т, 2008. - 192 с.
4. Селекція і насінництво сільськогосподарських рослин : підручник / М. Я. Молоцький, С. П. Васильківський, В. І. Князюк, В. А. Власенко. – К. : Вища освіта, 2006. – 463 с.
5. Опалко А. І. Селекція плодкових і овочевих культур : навчальний посібник. Частина 1. Загальні основи селекції городніх рослин / А. І. Опалко, О. А. Опалко. - Умань : НДП "Софіївка" НАН України, 2012. - 338 с.
6. Чекалін М. М. Селекція та генетика окремих культур: навчальний посібник. // Чекалін М. М., Тищенко В. М., Баташова М. Є.- Полтава: ФОП Говоров С.В., 2008.- 368с.
7. Методика проведення інспектування насінницьких посівів зернових культур / [В. М. Соколов, В. В. Вишневський, М. О. Кіндрок та ін.]. – Одеса-Київ, 2010. – 35 с.
8. Спеціальна селекція польових культур : навчальний посібник / В.Д. Бугайов, С.П. Васильківський, В.А. Власенко та ін.; за ред. М.Я. Молоцького.- Біла Церква, 2010.- 378с.
9. Спеціальна селекція і насінництво польових культур : навчальний посібник; підготували: Н.І. Рябчун, М.І. Єльніков, А.Ф. Звягін та ін.; за ред.. В.В. Кириченка.- Х.: ІР ім.. В.Я.Юрева НААН України, 2010.-462с.

Дисципліна 10. Кормовиробництво та луковництво

Мета дисципліни – Формування спеціалістів зі знанням технології вирощування кормових культур, способів заготівлі та зберігання високоякісних кормів.

Основні завдання дисципліни – теоретичне обґрунтування основ створення кормової площі, біології і технології вирощування кормових і зернофуражних культур, заготівлі і зберігання кормів.

Студенти повинні знати: види багаторічних та однорічних кормових культур сінокосів і пасовищ та їх кормову цінність, основні види кормів, знати біолого-екологічну характеристику кормових культур, отруйні та шкідливі рослини, методи проведення інвентаризації та паспортизації кормових угідь, системи поліпшення кормових угідь, створення та використання пасовищ.

Види кормів їх кормову цінність та технології вирощування кормових культур на польових сівозмінах, методи визначення потреби в кормах та шляхи їх отримання; сучасні технології заготівлі та збереження кормів; технології заготівлі сіна, трав'яного борона і січки; технології заготівлі силосу, сінажу; технології заготівлі кормів штучного сушіння. Нетрадиційні та малопоширені способи заготівлі кормів. Наукові досягнення по вдосконаленню технологій заготівлі кормів. Вимоги до сировини, часу проведення основних заходів, знарядь та споруд. Нові кормові культури;

Студенти повинні уміти: уміти за гербарієм визначати кормові, отруйні та шкідливі рослини, встановлювати заходи, щодо раціонального використання та поліпшення природних кормових угідь. Провести розрахунок потреби в кормах, насінні, площі посіву кормових культур, розробити зелений конвеєр. Проводити аналіз сучасних технологій заготівлі та збереження кормів та встановлювати шляхи зменшення втрат поживних речовин, проводити оцінку якості та облік кормів.

Література

1. Зінченко О.І. Кормовиробництво. – К.: Вища школа, 1999. – С. 121.
2. Макаренко П.С. Довідник з кормовиробництва. – К.: Урожай, 1984.-С. 206.
3. Білоножко М.А. Рослинництво: Лабораторний практикум. – С. 205.
4. Мотрук Б.І. Рослинництво. – К.: Урожай, 1999.
5. Рослинництво з основами програмування врожаю / О.Г.Жатов, Л.Т. Глущенко, Г.О. Жатова та ін. - К.: Урожай, 1995.
6. Зінченко О.І. Польове кормовиробництво. – К.: Вища школа, 1987. –С. 137.
7. Лихочвор В.В., Проць Р.Р. Картопля, топінамбур, батат та ін.,-2-е вид., доп. і перероб.-Львів: НВФ "Українські технології",2002.-68с.
8. Лихочвор В.В. Ріпак озимий та ярий.-Львів: НВФ "українські техеології", 2002.-48с.
9. Лихочвор В.В. Ріпак озимий та ярий.-Львів: НВФ "українські техеології", 2002.-48с.
10. Рослинництво з основами кормовиробництва / О.Г.Жатов, Троценко В.І., Л.Т. Глущенко, Г.О. Жатова та ін. - К.: Урожай, 1995.

Дисципліна 11. Рослинництво

Мета дисципліни – формування теоретичного та практичного рівня підготовки за напрямом «Агрономія»

Основні завдання дисципліни – оволодіння теоретичними знаннями біології видів та практичними навичками вирощування польових культур, максимального використання їх, біологічного потенціалу.

Студенти повинні знати : Проходження фаз онтогенезу у круп'яних, бобових та баштанних культур. Норму реакції перерахованих груп культур на основні фактори середовища. Анатомічну будову і основні морфологічні ознаки основних видів і різновидностей культур. Проходження фаз онтогенезу у картоплі, буряків, турнепсу, топінамбуру, моркви. Норму реакції перерахованих культур на основні фактори середовища. Анатомічну будову і основні морфологічні ознаки основних видів і різновидностей культур.

Студенти повинні уміти: Розрахунок показників урожайності. Розрахунок посівних норм та доз добрив на запланований урожай. Розрахунок посівних норм. Розрахункові параметри формування густоти стояння. Підготовка, складання та розрахунок агротехнічної частини технологічних карт для зазначених культур. Розрахунок показників урожайності. Розрахунок посівних норм та доз добрив на запланований урожай. Розрахунок посівних норм. Розрахункові параметри формування густоти стояння. Підготовка, складання та розрахунок агротехнічної частини технологічних карт для зазначених культур

Література

1. Рослинництво: Підручник / О.І. Зінченко, В.Н. Салатенко, М.А. Білоножко та ін.; За ред. О.І. Зінченка. – К.: Аграрна освіта, 2001. – 591 с.
2. Рослинництво з основами кормовиробництва [Текст] : навчальний посібник / О.М.Царенко, В.І.Троценко, О.Г.Жатов. – Суми : Університетська книга, 2003. – 384с.
3. Лихочвор В.В. Рослинництво. Технологія вирощування сільськогосподарських культур [Текст]. Вип. 2 / В.В. Лихочвор. – К : ЦНЛ, 2004. – 808 с
4. Рослинництво з основами технології переробки. Практикум: навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / А. В. Мельник [та ін.]; ред. А. В. Мельник, В. І. Троценко. – Суми : Університетська книга, 2008. – 384 с.
5. Лихочвор В.В., Праць Р.Р. Озима пшениця. – Львів : НВФ «Українські технології», 2006. – 216 с.

III. Питання для співбесіди для вступників на спеціальність 201 «Агрономія» за освітньою програмою «Агрономія» на другий (магістерський) рівень вищої освіти

1. Фізіологія рослин

1. Серед органів однієї і тієї ж рослини найбільша величина всисної сили у
2. На частку продигової транспірації з поверхні дорослих листків від загальної кількості втраченої води припадає (у %)
3. Причина зниження поглинання води кореневою системою на ущільнених ґрунтах
4. Активний транспорт елементів мінерального живлення відбувається шляхом
5. Пасивне надходження елементів живлення крізь мембрану забезпечується завдяки
6. В якій фазі фотосинтезу утворюється фосфогліцериновий альдегід?
7. Фотосинтетичний потенціал посіву с.-г. культури визначається
8. Основним диханням називають таке дихання, при якому в якості дихального матеріалу використовуються
9. Найбільша кількість енергії вивільнюється під час перетворення органічних речовин на етапі
10. До первинних механізмів ростових процесів належить
11. Явище прилипання дочірніх клітин одна до одної з утворенням однорідної тканини має назву
12. Індукція цвітіння на короткому дні властива рослинам
13. У клітині ферменти оксидоредуктази локалізуються у
14. Фермент каталаза відноситься до класу
15. Загальна назва пігментів червоних і синьо-зелених водоростей
16. Рослинна клітина набуває плазмолізу, якщо її занурити у
17. Найвища інтенсивність фотосинтезу спостерігається у листках
18. С4 - шлях фотосинтезу відбувається у рослин
19. Каротиноїди відбивають сонячну енергію у спектрі хвиль
20. Конституційний макро елемент, який входить до складу молекули хлорофілу
21. Найменша стійкість до весняних заморозків у культур

2. Агрофармакологія

1. Дрібнокраплинне обприскування наземною апаратурою проводити забороняється за швидкості вітру
2. Фуміганти застосовують проти
3. Для боротьби з мишоподібними гризунами використовують препарати
4. До специфічних акарицидів належать
5. Застосування фунгіцидів класу триазолових сполук у період вегетації зернових злакових культурах сприяє
6. Для захисту сходів цукрових буряків проти довгоносиків застосовують пестициди
7. Назвати протруйники насіння проти збудників хвороб рослин
- 8.3 метою подолання резистентності (стійкості) у популяціях комах до інсектицидів, або групи препаратів одного класу хімічних сполук необхідно
9. Гербіциди, що застосовуються на кукурудзі у період вегетації це
10. Проти фітофторозу картоплі у період вегетації культури застосовують
11. Фунгіциди, що застосовуються на зернових колосових із метою захисту флагового листка це
12. До сівби, або водночас із сівбою цукрових буряків застосовують такі ґрунтові гербіциди
13. Забороняється застосовувати пестициди на
14. Протруювання насіння препаратами фунгіцидної дії проводять із метою
15. Комбіновані препарати, або суміші простих препаратів застосовують з якою метою?

3. Ентомологія

1. Багатоїдні шкідники
2. Шкідники зернових культур
3. Шкідники зернобобових культур
4. Шкідники цукрового буряку
5. Шкідники картоплі
6. Шкідники капустяних культур
7. Шкідники плодкових культур
8. Шкідники ягідних культур
9. Шкідники винограду
10. Шкідники складів, комор
11. Напряма, що включає заходи біологічного методу захисту рослин
12. Шкідники, проти яких застосовується трихограма
13. Стадія та місце зимівлі шведської мухи
14. Зимуюча стадія звичайного бурякового довгоносика
15. Характер пошкодження яблуневим пильщиком
16. З яких відділів складається тіло комахи
17. До якої родини належить колорадський жук?
18. Характер пошкодження бульбочковими довгоносиками гороху

4. Фітопатологія

1. Причини інфекційних хвороб рослин
2. Часткове або повне руйнування вегетативних або репродуктивних органів рослин із наступним перетворенням їх у чорну спорову масу має місце

за

3. Нарости або гали з'являються на уражених органах рослин як результат?
4. Подушечки або пустули з являються на листках або інших органах рослин у разі ураження
5. Сажкові мішечки при ураженні збудником твердої сажки пшениці (*Tilletia caries*) утворюються із
6. Збудник летючої сажки пшениці руйнує
7. Заходи, ефективні проти сажкових хвороб хлібних злаків
8. Заходи, ефективні проти іржі хлібних злаків
9. Основні хвороби сояшнику у північно-східному Лісостепу України
10. Заходи, ефективні проти борошнистої роси злаків
11. Хвороби гороху, які передаються через насіння
12. Церкоспороз буряків
13. Коренеплоди буряків уражують
14. Фітофтороз картоплі
15. Бактеріальні хвороби картоплі
16. Ефективні заходи проти раку картоплі
17. Пероноспороз цибулі
18. Розсаду капусти уражують хвороби
19. Раптове пожовтіння і відмирання рослин та загибель посівів огірків ще до зав'язування плодів спричиняють хвороби
20. Парша яблуні
21. Хвороби, які уражують плоди кісточкових
22. Хвороби, збудники яких є спільними для смородини і агрусу

5. Землеробство

1. Землеробство як галузь сільськогосподарського виробництва
2. Фактори життя рослин
3. Що таке активний шар ґрунту?
4. Сутність закону незамінності і рівнозначності факторів життя рослин
5. Агрономічно цінними вважаються частинки ґрунту
6. Поливна норма – це
7. Нормою осушення називають
8. Що визначає межі продуктивності культури?
9. Потенційний урожай визначається
10. Який врожай є дійсно можливим?
11. Що таке ресурсозабезпечений врожай культури?
12. Однорічні бур'яни - це
13. Яка основна перевага біологічних заходів боротьби з бур'янами?
14. Що називають схемою сівозміни?
15. Кращими попередниками для озимої пшениці в Лісостепу України є
16. Термін «система обробітку ґрунту» означає
17. Під які культури здійснюють глибоку оранку на 28-32 см?

6. Ґрунтознавство

1. Ґрунт – це
2. Моніторинг ґрунтів – це
3. Дерновий ґрунтоутворний процес – це
4. Дерново-підзолисті ґрунти поширені
5. Тип ґрунту – це
6. Еродовані ґрунти – це
7. Бонітування ґрунтів - це
8. Рекультивация земель – це
9. Ґрунти Полісся – це
10. Солоді - це
11. Легкі ґрунти -це
12. Сірі лісові ґрунти більшою мірою розташовані
13. Ґрунтово-кліматична зона, в якій розташовані чорноземи реградовані
14. Ґрунти, які можуть формуватися на терасах річок на алювіальних відкладах – це
15. Чорноземи вилугувані

7. Агрохімія

1. Що таке форма мінерального добрива
2. Що таке діюча речовина добрив
3. Хімічна сполука (елемент), якою прийнято виражати вміст азоту в рослинах, ґрунтах та добривах
4. Що таке фізіологічна кислотність добрива
5. Що таке фізіологічно-кислі добрива
6. Що таке фізіологічно-лужні добрива
7. В умовах складу або поля аміачну селітру як можна визначити
8. Хімічна сполука, якою прийнято виражати вміст фосфору в рослинах, у ґрунтах та добривах
9. Що таке добре розчинені у воді фосфорні добрива
10. Хімічна сполука (елемент), якою прийнято виражати вміст калію в рослинах, у ґрунтах, у добривах
11. Що таке прості калійні добрива
12. Що таке складні добрива це

8. Овочівництво

1. Холодостійкі овочеві культури
2. Найбільш вимогливі до вологи овочеві культури
3. Овочеві культури, які можна розмножувати генеративним способом
4. Вік розсади ранньої капусти
5. Необхідна температура повітря у перші 4-7 днів після з'явлення сходів під час вирощування розсади помідорів
6. Густота рослин на 1 м² під час вирощування розсади перцю в теплиці, шт.
7. Оптимальна густота рослин під час вирощування моркви у відкритому ґрунті за ширококутвого способу сівби, млн. рослин/га
8. Сіянку цибулі ріпчастої зберігають за температури
9. Вирощуючи огірки у відкритому ґрунті насіння, їх висівають
10. Густота пізньої білоголової капусти, що вирощується у відкритому ґрунті, тис. шт./га
11. Формування рослин партенокарпічних гібридів огірка на головному стеблі до висоти 50-60 см від поверхні ґрунту
12. Боронування на сходах цибулі ріпчастої проводять у фазу
13. У ранньовесняні строки висівають насіння
14. Ширококутвим способом висівають насіння
15. Норма висіву насіння цибулі 1 -го класу на ріпку
16. Аналіз і коректування поживного розчину на вміст основних елементів живлення за гідропонного способу вирощування овочевих культур проводять
17. Барботування насіння овочевих культур це
18. Безрозсадним способом у лісостеповій зоні України можна вирощувати
19. Які коренеплоди можна вирощувати розсадою

9. Селекція і насінництво

1. Державні насінніві ресурси створюються для
2. Право на виробництво та реалізацію оригінального та елітного насіння надається суб'єктам насінництва та розсадництва за наслідками атестації, проведеної
3. Право на виробництво та реалізацію репродукційного насіння господарствам за наслідками атестації, проведеної
4. Способи прискореного розмноження картоплі
5. Способи прискореного розмноження багаторічних трав
6. Апробаційні ознаки картоплі
7. При інспектуванні посівів зернових культур визначають
8. Сорти озимої пшениці, занесені до державного реєстру для зони Лісостепу
9. Сорти ячменю, занесені до державного реєстру
10. Фактори погіршення сортових якостей
11. Сортову чистоту визначають під час апробації
12. Сорти гороху, занесені до державного реєстру сортів рослин України для зони Лісостепу
13. Сорти вівса, занесені до державного реєстру рослин України для зони Лісостепу
14. Сорти проса, занесені до державного реєстру рослин України для зони Лісостепу
15. Сорти гречки, занесені до державного реєстру рослин України
16. Методи закріплення ефекту гетерозису
17. Селекційні посіви
18. Схема виробництва еліти самозапильних зернових культур (зазначити цифрами етапи у хронологічному порядку)
19. Оцінювання комбінаційної здатності ліній
20. Виробники насіння і садивного матеріалу зобов'язані
21. Термін поновлення (кількість поколінь відтворення) насіння, що виробляється, визначають
22. Система насінництва та розсадництва складається з ланок
23. Способи прискореного розмноження картоплі
24. Наукове забезпечення насінництва здійснюється в напрямках
25. Труднощі схрещувань віддаленої гібридизації
26. Подолання несхрещуваності віддалених гібридів
27. Виробники насіння і садивного матеріалу зобов'язані
28. Насіння і садивний матеріал вважаються визнаними, якщо вони
29. На яких культурах широко використовують гетерозисні гібриди
30. Що розуміється під гетерозисом
31. Сорти рослин, що заносяться до Реєстру сортів рослин України, повинні відповідати умовам
32. Типи стерильності кукурудзи
33. Які типи гібридів кукурудзи застосовують на виробництві
34. Під інтродукцією розуміють
35. Під поняттям сорт розуміють
36. Топкрос це
37. Чим відрізняється трансгресія від гетерозису
38. Зони України залежно від характеру та інтенсивності виродження картоплі
39. Зони екологічного районування насінництва
40. Методи створення самозапильних ліній
41. Селекційні посіви
42. В поняття "Державний сортовий контроль" входить
43. Різноманітність насіння
44. Ділянка гібридизації це
45. Схема виробництва еліти методом індивідуально-родинного добору включає послідовно такі ланки

10. Кормовиробництво

1. Групи кормових багаторічних трав
2. Типовий представник нещільнокущових злакових трав
3. Типові представники верхових багаторічних бобових трав
4. Основний агротехнічний захід, який застосовують для докорінного поліпшення природних кормових угідь
5. Способи залуження за докорінного поліпшення луків
6. Найбільш раціональний спосіб випасання худоби на культурних пасовищах
7. Чим висівають еспарцет?
8. Оптимальні строки використання конюшини червоної в польових сівозмінах
9. Норма висіву кондиційного насіння кормових буряків на кінцеву густоту насадження
10. Характеристика кондиційного сіна за кольором
11. Характеристика кондиційного сіна за вмістом неїстівних домішок (%)
12. Оптимальна кислотність силосу за рН
13. Спосіб заготівлі сінажу
14. Класифікацію польових угідь проводять за
15. Спосіб заготівлі силосу
16. Тип і форма суцвіття лядвенцю рогатого
17. Тип і форма суцвіття конюшини лучної (червоної)
18. Тип і форма суцвіття люцерни посівної
19. Характер країв листочків листка буркуну білого
20. Тип листка конюшини лучної
21. Принципи складання травосумішок для Лісостепу України
22. Види поширених у Лісостепу багаторічних злакових трав
23. Найпоширеніші на Поліссі види багаторічних злакових і бобових трав
24. Низові багаторічні злакові трави
25. Групи кормів, до яких відносять коренебульбоплоди
26. Оптимальна густота рослин на період збирання для кормового буряку
27. Основний принцип складання зеленого конвеєра
28. Найвища насіннева продуктивність багаторічних злакових трав припадає на
29. Найбільш ефективний спосіб збирання бобових та злакових багаторічних трав на насіння
30. Назвіть основні шляхи інтенсифікації галузі кормовиробництва
31. Основними критеріями вибору системи поліпшення луків є

11. Рослинництво

1. Основа розрахунків потенційної урожайності
2. Показники вологозабезпеченості для визначення можливої урожайності
3. Показники природної родючості для визначення можливої урожайності
4. Програмована урожайність визначається за допомогою показників
5. Оптимальні строки сівби соняшнику
6. Норма висіву озимого ріпаку звичайним рядковим способом із міжряддям 15 см
7. Кращі попередники гречки у Лісостепу
8. Гречка негативно реагує на добрива, до складу яких входять
9. Дружнє проростання проса спостерігається за температури на глибині 10 см
10. Норми висіву проса у центральному Лісостепу за звичайного рядкового способу сівби
11. Вкажіть номери, якими на малюнку позначені форми коренеплодів
12. Кращі попередники ярого ячменю
13. Рекомендовані норми органічних добрив під соняшник у лісостеповій зоні
14. Кращі попередники для озимого ріпаку
15. Місце внесення органічних добрив під озимий ріпак
16. Ботанічна родина, до якої належить гречка
17. Норма висіву гречки за широкорядного способу сівби
18. Основний спосіб сівби ячменю
19. Норма висіву ячменю у Лісостепу і північних районах Степу
20. Під час визначення норми висіву сортів озимої пшениці (в млн. шт./га) враховують
21. Вкажіть номери, якими на малюнку позначені частини внутрішньої будови бульби картоплі
22. Під час визначення норми висіву сортів озимої пшениці (в кг/га) враховують
23. Польова схожість насіння ранніх ярих зернових залежить від
24. Після початку весняної вегетації за умови, що озимої пшениці на 1 м² залишилось 180-200 рослин, необхідно
25. За виходу озимої пшениці після перезимівлі на 1 м² залишилось 150-180 рослин, необхідно
26. Вкажіть номери, якими на малюнку позначені суцвіття проса
27. Кращі попередники озимої пшениці в степовій зоні України
28. Кращі попередники озимої пшениці у центральному Лісостепу
29. На формування високоякісного зерна м'якої пшениці, що відповідає вимогам "сильної пшениці", впливають
30. На формування високих пивоварних якостей ярого ячменю впливають
31. Строки сівби озимої пшениці залежать від
32. Після збирання конюшини червоної на трав'яне борошно в правобережних районах центрального Лісостепу під озиму пшеницю проводять
33. Після збирання гороху на зерно на полях, чистих від бур'янів, під озиму пшеницю проводять
34. Після збирання кукурудзи на силос у молочно-восковій стиглості під озиму пшеницю в правобережних районах Лісостепу проводять
35. Кращі попередники для вирощування кукурудзи на зерно в центральному Лісостепу

36. Для формування оптимальної густоти стояння рослин під час вирощування гібридів кукурудзи на зерно необхідно враховувати
37. Вкажіть номери, якими на малюнку позначені
38. Під час вирощування кукурудзи на зерно в Лісостепу після озимої пшениці восени проводять
39. Сучасна технологія вирощування кукурудзи на зерно передбачає такі заходи з догляду за посівами
40. У разі вирощування кукурудзи на зерно в Лісостепу після озимої пшениці ранньовесняний та передпосівний обробіток ґрунту включає
41. Вкажіть номери, якими на малюнку позначені волоті сорго
42. Причини, що стримують зростання виробництва продукції рослинництва на сучасному етапі
43. Вкажіть номери, якими на малюнку позначені основні форми коренеплідів моркви:
44. Ознаки рису
45. Які з перерахованих латинських назв родів належать
46. Агротехнічні заходи регулювання світлового режиму рослин
47. Характерні ознаки паростків, сходів і листків
48. Правилами щодо м'якої озимої пшениці є такі твердження
49. Посівні якості насіння
50. Поживна культура
51. Вставте у хронологічному порядку фенологічні фази росту та розвитку хлібних злакових культур
52. Захід обробітку ґрунту, який сприяє проростанню насіння с.-г. культур
53. Розмістіть культури у порядку зростання показника маси 1000 штук насіння
54. Розмістіть культури у порядку збільшення їх посухостійкості
55. Розмістіть культури у порядку збільшення кількості вологи (%) необхідної для проростання насіння
56. У яких із перерахованих культур зародкові корені зберігаються все життя
57. Розмістіть культури у порядку збільшення морозостійкості їх сходів
58. У плодах яких культур запасні речовини накопичуються в ендоспермі
59. Розмістіть культури, що вирощуються у Лісостепу в порядку збільшення їх передзбиральної щільності, шт/га
60. Розмістіть озимі культури у порядку збільшення їх морозостійкості
61. Які із перерахованих культур є самозапильними
62. Які із перерахованих культур – перехреснозапильні
63. Розмістіть прядивні культури у порядку збільшення середньої довжини елементарного волокна
64. Який із названих заходів направлений на підвищення урожайних якостей насіння
65. Які із названих культур мають тип фотосинтезу С₃
66. Розмістіть сучасні культури в історичному порядку їх формування
67. Яка із перерахованих ланок культурних видів не відповідає правилам групування інших
68. Яка із перерахованих ланок культурних видів не відповідає правилам групування інших
69. Який із заходів забезпечує збільшення показника продуктивної кущистості у озимої пшениці
70. Розмістіть крупи у порядку збільшення вмісту білка, (%)
71. Який із заходів сприяє збільшенню вмісту білка у зерні пшениці
72. Який із агротехнічних заходів може використовуватись для формування густоти стояння рослин цукрових буряків

Критерії оцінки співбесіди для вступу на спеціальність 201 «Агрономія» на другий (магістерський) рівень вищої освіти

Програма співбесіди складається з питань з фахових дисциплін, які формують кваліфікованого агронома.

Критерії оцінювання:

За результатами співбесіди комісія приймає рішення про подальший допуск до складання вступних випробувань. Відповіді оцінюються за двобальною системою:

«допущений», «не допущений». Вступники, які отримали оцінку «допущений» допускаються до складання письмового фахового іспиту.